

Vědecká rada Ústavu pro studium totalitních režimů (dále jen Ústav, ÚSTR) předkládá tímto své hlavní závěry z předběžné evaluace odborné činnosti Ústavu. Jedná se o vůbec první komplexní hodnocení činnosti Ústavu od doby jeho založení, tedy po více než pěti a půl letech.

Vědecká rada vychází z toho, že již předchozí Vědecká rada měla v úmyslu provést nejprve interní a následně i externí hodnocení Ústavu. Přestože byly v této souvislosti v její gesci podniknuty některé přípravy, k uskutečnění obou hodnocení do dubna 2013 již nedošlo. Současná Vědecká rada na tyto plány a práce navazuje a cení si jich.

Vědecká rada je podle zákona č. 181/2007 Sb., § 9, čl. 1 e) odborným poradním orgánem ředitele Ústavu pro badatelskou činnost. Z toho vyplývá, že následně formulovaná zjištění a doporučení mají být především pomůckou pro vedení Ústavu. Vědecká rada si je ovšem dobře vědoma relevance diskuzí o úrovni a zaměření odborné činnosti Ústavu nejenom pro všechny jeho zaměstnance, ale i pro širší veřejnost. Proto vyslovuje své přání, aby tato zpráva byla trvale přístupná všem, kteří se o její obsah zajímají, a to na webových stránkách Ústavu a také v jednom z příštích čísel ústavních časopisů.

Vědecká rada si je vědoma své role nezávislého konzultativního orgánu, jehož členové nejsou zaměstnanci Ústavu a svou poradní činnost vykonávají zásadně nezávisle, bez nároku na honorář či jakékoli jiné odměny a výhody. Každý ze současných patnácti členů Vědecké rady, povolaných do tohoto grémia v květnu a červnu 2013, má své individuální představy a odbornou specializaci. V rámci Vědecké rady je zastoupeno širší spektrum přístupů a pohledů, což pouze odráží pluralitu, která existuje v odborném sektoru v České republice i v zahraničí. Předložená zpráva shrnuje především stanoviska, která byla v rámci Vědecké rady přijata obecně. Zároveň ale vyjadřuje i některé další postoje, které jsou sdíleny pouze částí tohoto orgánu.

Vědecká rada si byla během své práce a hodnocení vědoma, že evaluace je úkolem vysoce zodpovědným, vyžadujícím maximálně věcný, nepředpojatý a diferencovaný přístup. Svě odpovědnosti si jsou členové Vědecké rady vědomi jak v kontextu veřejné reputace Ústavu, která nesnese další snižování, tak vůči všem zaměstnancům Ústavu, kteří se svědomitě podílejí na jeho práci. Vzhledem ke zmíněné odpovědnosti by bylo nepřípustné vycházet z různých představ a tvrzení nemajících prokazatelný základ nebo již neodpovídajících současnému stavu.

Vědecká rada očekává, že níže uvedená zjištění a doporučení budou všemi stranami interpretována vyváženě, ve svém celku, bez vytržení jednotlivých částí z daného kontextu. Považuje za nutné na tomto místě podotknout, že zpráva nemůže být objektivně interpretována pouze ve smyslu jednoho jediného závěru a zejména že nečiní nárok dát odpověď na otázku, zda některá rozhodnutí jiných orgánů Ústavu měla své opodstatnění, či nikoliv.